

HOLMI

XVIII. évfolyam 2. szám

2006. február

Szerkeszti: Réz Pál (főszerkesztő),
Radnóti Sándor (bírálat), Várady Szabolcs (vers), Závada Pál (széppróza),
Fodor Géza, Szalai Júlia, Voszka Éva

Szerkesztőbizottság: Bodor Ádám, Dávidházi Péter, Domokos Mátyás,
Göncz Árpád, Kocsis Zoltán, Lator László,
Ludassy Mária, Nádasdy Ádám, Rakovszky Zsuzsa.
Tördelőszerkesztő: Környei Anikó. A szöveget gondozta: Zsarnay Erzsébet

TARTALOM

- Takáts Gyula:* Lesi, várja • 135
Sziklák, költők szava • 135
Hattyúk helyett • 136
- Rába György:* Költöző madár • 136
A változásról • 137
- Horváth Elemér:* milton olvasása közben • 138
átmeneti • 138
s lehet... • 139
- Darvasi László:* A stílus, a besúgó és a virágprofesszor
(*Regényrészlet*) • 139
- Barnás Ferenc:* három (*Regényrészlet*) • 148
- Jónás Tamás:* A jó fiú • 158
- Aczél Géza:* (vissza)galopp • 162
- Turbuly Lilla:* Sakkóra • 164
Hét és fél • 164
- Filip Tamás:* Tanúk • 165
Toll, papír • 166
Szájjal és lábbal • 166
- Majtényi László:* A fenyegetett én (Az információs kor
előérzete József Attila egyik
nagy versében) • 167
- Miskolczy Ambrus:* Miért éppen a cigányok? (Önkép és cigány-
kép instrumentalizálása a „Cigányiász”-ban
és magyar párhuzamai) • 173
- Székeley Szabolcs:* Köldök • 193
Tenger, némafilm • 193
Werk • 194

- Acsai Roland*: Vas István „A tragédia metafizikájá”-t olvassa • 195
 Novemberi köd • 195
- Raymond Carver*: Biciklik, bicepszek, cigaretták
 (*Króó András fordítása*) • 196
- Schein Gábor*: (a kalifa ajándéka) • 202
 (árnyak ellen) • 203
- Mihail Sebastian*: Napló, 1935–1944 (II) (*Részletek*)
 (*Vallasek Júlia fordítása*) • 204

FIGYELŐ

- Kemény István*: Komp-ország, a hídról (A Komp-ország poétája. In memoriam Ady Endre. Válogatta és szerkesztette Domokos Mátyás) • 220
- Nagy András*: A neheze (Hamvai Kornél: Hóhérok hava) • 226
- Szegő János*: Műkritikák léteznek (Kardos András: A véletlen tekintet) • 231
- Wilheim András*: Találtam egy könyvet. Oh! Divina sorpresa, Maestro! Divina sorpresa! (Alejo Carpentier: Barokk zene) • 234
- Palló Gábor*: Paranézés (Beck Mihály: Parajelenségek és paratudományok) • 236

• Fővárosi térzene •

- Nicholas Parsons*: „Hogyan használjuk az útikönyvet?": bírálat az idegen nyelvű Budapest-útikönyvekről (*Csáki Judit fordítása*) • 238

VITA

- Kieselbach Tamás*: Világszínvonalú-e a modern magyar festészet? (Válasz Forgács Évának) • 257
- Forgács Éva*: Válasz Kieselbach Tamás válaszára • 267

Megjelenik havonta. Felelős kiadó: Réz Pál. Vörösmarty Társaság
 Levélcím: HOLMI c/o Réz Pál, 1137 Budapest, Jászai Mari tér 4/A
 Terjeszti a Nemzeti Hírlapkereskedelmi Rt. és a regionális részvénytársaságok
 Előfizetésben terjeszti a Magyar Posta Rt. Hírlap Üzletág
 Előfizethető közvetlenül a postai kézbesítőknél, az ország bármely postáján,
 Budapesten a Hírlap Ügyfélszolgálati Irodákban és a Központi Hírlap Centrumnál
 (Bp. VIII., Orczy tér 1. Tel.: 06 1/477-6300; postacím: Bp. 1900)
 További információ: 06 80/444-444; hirlapelofizetes@posta.hu
 Előfizethető még postai utalványon Závada Pál címén (1092 Budapest, Ráday u. 11–13.)
 Előfizetési díj fél évre 1500, egy évre 3000 forint, külföldön \$35.00, illetve \$70.00
 Nyomtatta az ADUPRINT Kft. Vezető: Tóth Béláné

Köszöntjük a 95 éves költőt!

Takáts Gyula

LESI, VÁRJA

A kerti fát
néz Csu Fu
és ágai sora
mintha szólítaná,
de sejtí csak szavát,
mint dőlt torony
porából sejtí csak
a freskó Máriát...

Így üldögél
a világ hátán
lógatva lábát
dőlt kövön
és lombjai
és versei között
lesi, várja tovább
a sok-sok vanból a világ
jól rejtett válaszát.

SZIKLÁK, KÖLTŐK SZAVA

Forrás és vár
s egy vers között
szép szikláival
fogadta Drangalag

Öreg kövek
itt rakták szét
a vállukról a vén időt
és a holt vulkánok egyikén
Csu Fu megállt
és nézte csak tovább
hogy hangyaárnyék
és a sólyomszárny alatt

bükkfák, tornyok,
kondák, kocsmák között
a berken, nádon át
hogy nőtt és nő tovább
a Sohasem Egész
s vele hogyan,
mindig együtt
várak, sziklák, költők szava
és a holt vulkánon át
pincéivel, szőlőivel
mindig velük tovább
a Drangalag világ...

HATTYÚK HELYETT

November és hattyúk helyett
fehéren villámlik a tél.
És berkünk tündérpertujain
a zöld helyett
varjaktól sötét
égerfa áll.

Fénylő jegén
versek helyett
a túlsó partra át
süket magány suhan
a néma fakutyán.

Rába György

KÖLTÖZŐ MADÁR

Tudtam magam is költöző
madár vágyódom dél felé
bujtogat szürke télidő
nyútt testeké unt lelkeké
útra is keltem izgatott
ifjú várt húsod langymeleg

partja mosolyod ragyogott
réved maga a kikelet
az ismétlődő ingaút
éltetett engem a remény
általad sorsom visszajut
trópusára fagy idején
a felhőket kijátszhatom
a távont én leküzdhetem
mit nekem éhség mit a szomj
míg te vonzottál mágnese
szárnyaltam tengerek fölött
nem is egy kontinensen át
elmaradtak a délkörök
velük el a belső csaták
s vihar ítélet ideje
jött eltérített elsodort
mint kit napfény nem várt sose
paradicsoma sose volt
azt álmodom azóta is
jó áramlat hátára kap
menedékembe visszavisz
élnem hiteles magamat

A VÁLTOZÁSRÓL

Kinek előőrse reménység
kívánt álmodott változás
a bevetetlen magasságok
nyarára hitt valami más
nem sejthet meg egyetlen állat
szárazföldi se tengeri
és nem tud róla a madár se
őket zsigerük kergeti
nem folyamatos károgást
szolgál sz te ember vagy szabad
unható trillák túsaként se
kell tengetned napjaidat
habot nem hasít a szerencséd
a szelek hátán sem röpül
ám bizalmad téres a sorsot
betölthetni majd istenül
heverőn vagy álló helyedben
egekre kelni megtanít

használni ama láthatatlan
hajtómű káprázatait
időközben az útitársak
vagy épp álcázott lesvetők
ellentétes illúziók
csupán színváltozás előtt
a mán túl s a holnapon innen
lebeghetsz kiskirály aki
legyőzte a nehézkedést
s többé már nem csak valaki

Horváth Elemér

MILTON OLVASÁSA KÖZBEN

nézd én egyszerűen ötvenhatot
folytattam amikor nem jöttem vissza hozzád
a fiatal és önző hormonok
alulmaradtak a jogfolytonosság
lassan-lassan kikristályosodott
vérből vágyból és történelem lett
egy életnyi embertelen hideg
az első emberpár kiűzetett
maradt s nőtt a civilizált konok
kemény hübrisz hogy amit akarok
törvény akár az isten ellen is
(ahogyan milton birkózott vele)
vagy ha kevésbé kozmikusan kedveled
valószínű nem is szerettelek

ÁTMENETI

hamarosan fél évszázada lesz
hogy elválasztott bennünket egymástól
amit úgy hívunk hogy történelem
azóta elmúlt egy birodalom
világnézet ideológia
és túléltek mi is amiről éreztük
hogy csak együtt egyetlenegy egész

ha megengeded első szerelem
de szeretném ha tudnád hogy vagyok
ahogy mindig voltam nélküled is
hogy bármily isteni volt emberi
s hogy köszönöm ami az időt illeti
ugyanaz mint akkor átmeneti
ne aggódj el foglak felejteni

S LEHET...

s lehet nem tudlak elfelejteni
aki voltál az első szerelem
halálomig obszesszióm marad
a maradéktalanul isteni
éden amely már-már embertelen
érzékiség fordíts hátat neki
tedd túl rajta magad
illúzió és emlékezeten
ahogyan kosztolányi marcusa
ez van ez nincs és többé már soha
nem lehet másképpen a végzetem
ahogy a tiéd is józanul hidegen
ahogy csillag fagyasztó végtelen
örök ürességben maradj velem

Darvasi László

A STÍLUS, A BESÚGÓ ÉS A VIRÁGPROFESSZOR

Regényrészlet

Kigl szerkesztő nehézkesen fölállt, nyújtózkodva megropogtatta csontjait, majd kitárta az ablakot, hogy a huzat kilebbentse a helyiségből a szivarfüstöt. Nyomban éles hideg vágott az arcába. A szerkesztő szórakozottan álldogált egy ideig, majd visszaült a székébe, az ujjait tornáztatta, hallgatta a könnyű roppanásokat.

Csizmasarkak kopogtak végig az utcán, s az alant járók csakis a gyűlölt policájok lehettek, akik sötétzöld, piros hajtókás, rézgombos kabátban, fejükön fekete csáköval,